

Svemirski žurnal No. 62

*Novosti Katedre za Satelitsku geodeziju
Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*

Riječ urednika:

Kada vozilo koje ste pokrenuli u nekom trenutku zastane, ponekad je potrebno podosta vremena i energije da se ono ponovno pokrene. To se dogodilo i sa Svemirskim žurnalom. Pokrenuli smo ga s puno elana 3. veljače 2014. godine i u kontinuitetu, s uživanjem, objavili ukupno 61 broj žurnala, zadnja objava bila je 27. lipnja 2016. godine. Tu smo na tren zastali pritisnuti drugim obavezama, funkcijama, novim projektima, tehničkim poteškoćama i taj predah je potrajao 20 mjeseci do današnjeg dana. Sami smo se ovih dana iznenadili koliko je vremena proteklo od objave posljednjeg broja Svemirskog žurnala. U tom razdoblju dobivali smo upite, čak bili i dobronamjerno prozivani zašto žurnal više ne izlazi, zašto nema vijesti iz Svemira. Daleko od toga da smo se prestali baviti Svemirom, no, kada jednom zastanete potreban je pravi poticaj da ponovno uhvatite zamah i pokrenete određenu, ipak zahtjevnu, aktivnosti kao što je objavljivanje Svemirskog žurnala.

U proteklih 20 mjeseci bilo je nekoliko takvih situacija koje su nas dovele blizu stanja da ponovno pokrenemo Svemirski žurnal, no tek događaj od prije nekoliko dana je u sebi generirao dovoljno energije da nas potakne na njegovo ponovno pokretanje. A događaj je potpisivanje Sporazuma o suradnji između Republike Hrvatske i Europske svemirske agencije čime je formalno pokrenut postupak učlanjivanja Hrvatske u elitno europsko društvo za istraživanje Svemira, ali i razvoj tehnologije odnosno vrhunske znanosti. Hrvatska je ovim činom učinila veliki korak u tom smjeru i veseli nas da je i Geodetski fakultet imao svoj doprinos u inicijativama koje su dovele do ovog čina.

Dakle, potaknuti lansiranjem Hrvatske u Svemir, naša mala ekipa se sabrala i radosno objavljujemo 62. broj Svemirskog žurnala s nadom da ćemo ovog puta ustrajati u našoj misiji popularizacije Svemira, bilo da je riječ o znanstvenim postignućima, projektima, tehnološkom razvoju ili događanjima povezanim sa Svemirom.

Željko Bačić

19.02.2018. Hrvatska potpisala Sporazum o suradnji s ESA-om

Ministrica znanosti i obrazovanja, prof. dr. sc. Blaženka Divjak, u ime Vlade Republike Hrvatske, i g. Frederic Nordlund, voditelj Ureda za međunarodne odnose ESA-e, potpisali su na prigodnoj svečanosti u Ministarstvu znanosti i obrazovanja Sporazum o suradnji između Republike Hrvatske i Europske svemirske agencije, čime je formalno započeo postupak pristupanja Hrvatske u punopravno članstvo ESA-e.

Sporazum će ubrzati umrežavanje hrvatskih znanstvenika i gospodarstva u Europi, razvoj područja od meteorologije i zaštite okoliša do satelitske navigacije i robotike, kazala je ministrica Divjak te izrazila nadu da

će sporazum potpisan na dan rođenja Nikole Kopernika (19.02.1473.) donijeti „kopernikanski obrat u odnosu znanosti i gospodarstva“.

Današnji sporazum, kazala je, bio je dugo na čekanju i značit će podršku STEM području koje je u fokusu interesa Ministarstva.

Uzvanici na potpisivanju Sporazuma bili su i prof. dr. sc. Damir Medak, prof. dr. sc. Željko Bačić, dr. sc. Roman Brajša i dr. sc. Bojan Vršnak s Geodetskog fakulteta.

Više na <https://mzo.hr/>.

19.02.2018. Rođendan Nikole Kopernika

Prije 545 godina (19.02.1473.) u Poljskom gradu Torunu rođen je jedan od najvećih astronoma svih vremena Nikola Kopernik. Kao rodonačelnik nove heliocentrične teorije potaknuo je revolucionaran i dalekosežan prekid sa starim shvaćanjima Ptolemejevog geocentričnog sustava svijeta sa Zemljom u središtu.

Svojim djelom Kopernik je utemeljio modernu astronomiju i stvorio preduvjete za Keplerova otkrića (Keplerovi zakoni) i Newtonovo određivanje zakonitosti koja upravlja gibanjima nebeskih tijela (Newtonov zakon gravitacije). Njegovo je naučavanje imalo sljedbenike i nastavljače, ali i protivnike. Crkva je 1616. zabranila sva djela koja su za osnovu imala Kopernikovo naučavanje. Zabrana je 1757. skinuta s Kopernikovih, a 1835. godine s ostalih djela.

Koliki je značaj Koperikovog djela, govori i činjenica da je do sada najopsežniji svemirski program Europske svemirske agencije nazvan njegovim imenom – Copernicus program opažanja Zemlje!

05.02.2018. Hrvatska dobila drugog predstavnika u Copernicus Academy mreži

Potaknuta potrebom da proširi spoznaju o Copernicus programu opažanja Zemlje Europska komisija je s ciljem da omogući korisnicima što bolje korištenje podataka i usluga koje program pruža pokrenula mrežu Copernicus Academy. Copernicus Academy spaja europska sveučilišta, istraživačke centre, poslovne škole, privatne i neprofitne organizacije u državama sudionicima programa, ali i šire. Cilj mreže je razviti predavanja, seminare, praktične treninge i obrazovne materijale kako bi se potaknule nove, ali i postojeće generacije istraživača, znanstvenika i poduzetnika da koriste Copernicus podatke, servise i alate u njihovom punom potencijalu i s odgovarajućim vještinama. Mreža će raditi i na povećanju razmjena ideja i praksa među članovima kako bi se što više doprinijelo korištenju podataka za opažanje Zemlje općenito, a posebice Copernicus podataka i servisa u različitim javnim, gospodarskim i privatnim domenama. Mreža će poticati suradnju između obrazovnih ustanova i komercijalnih operatora ili poduzetnika, tako da inovacije mogu doći na tržište i koristiti građanima Europe i budućnosti naše planete.

Copernicus Academy mreža uspostavljena je 19. prosinca 2016. godine okupivši 72 različite organizacije iz 23 europske države i 3 međunarodne institucije. Geodetski Fakultet sveučilišta u Zagrebu je postao tada Hrvatski član mreže. Kako je Geodetski fakultet postao i članom Copernicus Relay mreže, to smo uspostavili Copernicus ured (Copernicus office Croatia) – CROC, o čemu više možete saznati na našoj web-stranici <http://science.geof.unizg.hr/copernicus/>.

Na drugi poziv za proširenje mreže iz Hrvatske se prijavila i postala članom mreže Hrvatska udruga kriznog menadžmenta – HUKM, na čemu im čestitamo i želimo puno uspjeha u promicanju Copernicusa. Više o HUKM-u možete saznati na njihovoj web-stranici <http://hukm.hr/hr/>.

Katedra za SATELITSKU GEODEZIJU

Geodetski fakultet, Zagreb

12.01.2018. Nova web-stranica Katedre za satelitsku geodeziju

Na Internet adresi <http://science.geof.unizg.hr/satgeo/> uspostavljena je, zaslugom asistenta Zvonimira Nevistića, nova web-stranica Katedre za satelitsku geodeziju Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na ovoj stranici, pored niza drugih informacija, možete pronaći i sve prethodno objavljene brojeve Svemirskog žurnala!

01.01.2018. Započela realizacija EO4GEO projekta

S prvim danom ove godine i formalno je započela realizacija EO4GEO projekta. EO4GEO projekt, punim imenom „Towards an inovative strategy for skills development and capacity building in the space geo-information sector supporting Copernicus User Uptake“ provodit će konzorcij 26 partnera iz 13 zemalja EU koji dolaze iz akademske zajednice te privatnog i javnog sektora aktivnih u edukaciji i treningu korisnika s naglaskom na svemirsko/geo-prostorni sektor. Koordinator projekta je GISIG – Geographical Information Systems International Group iz Italije, a znanstveni i tehnički koordinator Katolički univerzitet Leuven iz Belgije, a jedan od partnera je i Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Projektini tim Geodetskog fakulteta, pod vodstvom prof. dr. sc. Željka Bačića, čine članovi Copernicus ureda (CROC) osnovanog na Geodetskom fakultetu (D. Gajski, M. Gašparović, M. Grgić, A. Krtalić, A. Kuveždić-Divjak, M. Miler, Z. Nevistić, V. Poslončec-Petrić, L. Rumora, D. Šugar, M. Varga i R.Župan).

EO4GEO je Erasmus+ KA2 Sector Skills Alliances (Udruženje sektorskih vještina) projekt, prvi na kojem sudjeluje jedna sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Projekt je vrijedan 3.876.045 € i njegova realizacije će trajati 4 godine. Cilj EO4GEO projekta je premostiti jaz u svemirsko/geoprostornom sektoru između potreba gospodarstva i profila kadrova koji izlaze iz obrazovnog sustava, stvarajući pritom partnerstvo dionika iz sektora i šire zajednice. Razvojem novog obrazovnog okruženja promicat će se shvaćanje i integracija svemirsko/geoprostornih podataka i servisa. EO4GEO će djelovati na multi- i interdisciplinarni način i primijeniti inovativna rješenja za edukacijske i trening aktivnosti. Tijekom četiri godine trajanja projekta, definirat će se dugoročna i održiva strategija, razviti *Body of knowledge* za svemirsko/geo-prostorni sektor i dinamička platforma s alatima za dizajn i razvoj serije sektorskog kurikuluma različitog tipa i profila.

Više informacija o projektu biti će uskoro dostupno na web-stranici projekta <http://www.eo4geo.eu/>, a do tada možete ga pratiti na stranici CROC-a.

Impresum:

Uređuju: prof. dr. sc. Željko Bačić (glavni urednik), Zvonimir Nevistić, mag. ing. geod i geoinf. (urednik web-stranice), doc. dr. sc. Vesna Poslončec-Petrić (urednica žurnala); prof. dr. sc. Drago Špoljarić i dr. sc. Danijel Šugar

© Katedra za satelitsku geodeziju Geodetskog fakulteta, 2018.